

In gesprek met...

Haarlemse schrijfster

Nicolien Mizee

Relatie, werk, angsten en depressies. In de faxboeken van Nicolien Mizee staat haar gestoei met het leven centraal. Van worstelende uitkeringstrekker is ze in vijf faxboeken schrijfster geworden. “Lezers herkennen zich in mijn boeken. Gelukkig maar, dan is de ellende niet voor niets geweest.”

Nicolien beschrijft zichzelf als naaktmodel en huisschilder; als dochter, vriendin, zus en tante. Kleine gebeurtenissen die zich kenmerken door angst, twijfel en kritiek. Naast vier boeken met gebundelde faxen heeft Nicolien vijf romans, een kleurboek, een kinderboek en een vogelgids geschreven. Deel vijf van de faxboeken komt in mei uit. Op humoristische wijze beschrijft ze haar dagelijkse beslommingen in faxen aan Ger Beukenkamp, in de jaren negentig haar docent op de Schrijversvakschool. Het is eenrichtingsverkeer; Beukenkamp reageert nooit. “Ik wilde scenarioschrijver worden en Ger was mijn docent. Ik achtte zijn oordeel zeer hoog. Hij heeft mij geholpen een vorm te vinden in de schrijverij. Ger had altijd overal een antwoord op, nooit therapeutisch of opvoedend in zijn commentaar op het geschrevene. Een verrukking vond ik dat. Na de opleiding probeerde ik mijn weg te vinden in scenarioland, dat lukte niet echt. Ik faxte Ger mijn huiswerk en dat groeide uit tot een dagelijkse verslaggeving van mijn leven.”

Adoreerde je Ger in die tijd? “Ik adoreerde hem zeker en op een bepaalde manier doe ik dat nog steeds. Ik heb veel respect voor hem. In het begin vond ik het heel vervelend dat hij nooit antwoord gaf op mijn faxen, maar daardoor had ik ook alle vrijheid in wat ik hem schreef. Ik woonde in die periode alleen, had geen werk, maar wel een hoop gedachten die ik aan niemand kwijt kon. Door te schrijven kon ik nadenken. Na uitgebreid een probleem aan Ger te hebben beschreven, was ik er aan het einde van de fax vaak wel uit. Nu ben ik getrouwd en schrijf ik hem minder. Ik heb een ander om mijn gedachten mee te delen, maar ik hou erg van vaste zaken en rolverdelingen. Herhaling en structuur, daar vaar ik wel bij; dat Ger de rol heeft van ‘Allesverpletterende’ vind ik aangenaam. We gaan al jaren om de zes à acht weken samen dineren. Hij staat mij dan altijd op dezelfde plek op station Amsterdam Centraal op te wachten. Daar hecht ik sterk aan, het geeft me rust. Ik kan niet zo goed tegen nieuwe dingen.”

‘Lezers lachen vaak als ik mijn lijden beschrijf’

Wat als hij jaren geleden had geroepen: hou eens op met faxen? "Dat was altijd dé grote angst. Afgestoten worden door Ger en mijn klankbord kwijt raken. Op een gegeven moment schrijft hij nadat ik op vakantie was geweest: ik heb je faxen gemist. Ik was de koning te rijk, erg fijn om te lezen."

Hoe ben je op het idee gekomen om de faxen aan Ger te bundelen? "Het werd mij aangeraden door de Haarlemse schrijvers Dik van der Meulen en Mariëtte Baarda. 'Romans schrijft iedereen al, waarom publiceert je die faxen niet?' zeiden ze. Ik was zelf nooit op die gedachte gekomen, had ook niet verwacht dat er interesse zou zijn om ze te lezen. Uitgeverij Van Oorschot wilde ze gelijk publiceren. Het eerste deel werd gunstig ontvangen door een kleine schare fans die er dol op is. 'U vraagt, wij draaien', dus toen kwamen er nog drie en ik heb nu net het vijfde deel afgerond. Het boek eindigt bij het jaar 2000 als mijn debuutroman uitkomt, dat kwam prachtig uit. Van worstelende uitkeringstrekker ben ik in vijf faxboeken schrijfster geworden."

Waarom willen mensen jouw faxen lezen, denk je? "Wat ik vaak hoor is dat lezers zich herkennen in wat ik beschrijf. Ze vinden het fijn dat ik benoem wat ze zelf nooit zouden bespreken. Mensen zijn vooral geneigd zich van hun succeskant te tonen. Ik laat me gaan in allerlei angsten en gekke gevoelens, denk erover na en vind er ook nog woorden voor. Soms kun je ergens mee zitten, dan is het fijn te lezen dat anderen dat ook hebben. Ook krijg ik complimenten over mijn humoristische schrijfstijl. Veel lezers moeten enorm lachen als ik mijn paniek en lijden beschrijf. Gelukkig maar, dan is de pijn niet voor niets geweest."

Het is heel persoonlijk wat je beschrijft, heb je er geen moeite mee dat iedereen meeleeft? "Niet meer. Ik geloof inmiddels dat de mensen die mij tegenkomen een nette mevrouw zien. Ze zullen niet gelijk denken, daar heb je dat mens met ongeschoren oksels die nooit schone sokken aantrekt. Bovendien was dat twintig jaar geleden. Ik voel mij op het moment een totaal ander mens. De schaamte voorbij. Ook ben ik sommige momenten vergeten. In het laatste boek bijvoorbeeld koop ik een wasmachine, het is alsof ik de Mount Everest ga beklimmen. Ik vind mezelf in die tijd erg toberig en zenuwachtig, veel was onoverkomelijk voor mij."

Angst en depressie zijn geen vrolijke onderwerpen, ook al worden ze humoristisch beschreven. "Dat klopt, maar dat is ook in de 'eye of the beholder', het is maar net wat je

er in ziet. Sommige lezers vinden het grappig en beweren dat mijn boek hen door een depressie heen heeft geholpen. Wonderlijk toch?"

De relaties in je boeken zijn vaak gecompliceerd en met aparte types.

"Ik vraag ik me af of ze wel echt zo apart zijn. Mensen beweren dat ik veel rare personen beschrijf, maar het zijn gewone mensen zoals we die overal tegenkomen. Wellicht vind ik de gekkere kant interessanter aan ze. Ik had in die tijd ook twee 'normale' vriendinnen, maar daar schreef ik niet over. In mijn roman *Moord op de moestuin* blijkt aan het eind van het boek dat de zus dol is op kabouters. De redacteur van de uitgeverij vond dat vreemd en wilde dat ik de zus psychisch zou duiden en uitleggen waarom ze van kabouters houdt. Maar die persoon is mijn echte zus en die is gek op kabouters. Voor mij dus heel normaal!"

Wat vinden mensen ervan dat ze in je boeken voorkomen? "Ik heb een paar regels waar ik mij aan houd. Ik zal nooit iets onaangenaams zeggen over iemands uiterlijk. Ook zal ik nooit badinerend zijn. Dat deed ik vroeger wel, maar Ger heeft me het afgeleerd. Zaken die mij in het geheim verteld zijn, affaires van vriendinnen bijvoorbeeld, die komen er niet in. Het boeit me ook niet erg, dat scheelt. Soms is het wel spijtig omdat

‘Ik voel mij op het moment een totaal andere vrouw dan in de boeken’

het kolderieke situaties zijn. Met sommige mensen ga ik niet meer om, dan is de keuze eenvoudig. Ik schrijf wel over ze, maar ze krijgen allemaal een andere naam.”

Je spaart de meeste mensen niet, je ouders bijvoorbeeld moeten het vaak ontgelden. “Mijn vader is al vijftien jaar dood, dus dat is makkelijk. Als ik een scène opschrijf, moet ik er zelf naderhand vaak erg om lachen. Laatst nog, ik had een tamelijk rampzalig dinertje en toen ik de volgende dag Ger daarover schreef, vond ik het een somber verhaal. In de avond las ik de fax na en moest er vreselijk om lachen. Ik vind de meeste gebeurtenissen achteraf grappig, we doen allemaal wel eens idioot. Bij het nalezen van mijn oude faxen was ik wel verbaasd te lezen hoe ik me enorm kon ergeren aan mijn vader. Die man was oud en waarschijnlijk al een beetje aan het dementeren, wat we niet door hadden. Ik vind mezelf erg fel reageren op hem.”

Heeft je moeder kritiek op die passages? “Mijn moeder spreek ik hier niet over en mijn oudere zus leest mijn boeken niet. Mijn jongste zus is alleen maar teleurgesteld dat ze er zo weinig in voorkomt. Over de keer dat ik haar wel beschreef zei ze

verongelijkt: ‘Iedereen is leuk knettergek in jouw boeken en waarom ben ik nou zo gewoon?’”

Je doet het dus nooit goed. “Nee, zeker niet. Een vriendin riep eerst dat het haar vreselijk leek om in mijn boeken beschreven te worden. Nadat ze er een aantal gelezen had, vroeg ze me wanneer ik haar nu eens beschreef. Een andere vriendin was zo bang in mijn boeken voor te komen, dat ik haar heb beloofd dat nooit te zullen doen. Maar ook zij kwam daar later op terug.”

Je vierde boek gaat over de periode 1999-2000. Je zit inmiddels in een totaal andere fase, hoe is het om die faxen terug te lezen? “Het is voor mij loodzwaar om de faxen te bundelen tot boeken. ‘De faxentunnel’ noem ik het, ik ga dan echt een tunnel in en kan op dat moment geen ander werk doen. Ik word weer helemaal ondergedompeld in die nare tijd van mijn vijftiende tot mijn dertigste jaar. Het is verschrikkelijk om al die faxen terug te lezen. Ik krijg weer nachtmerries dat ik geen geld heb en geen huis. Het zware is, dat ik de hele tijd word geconfronteerd met de vrouw die ik toen was. Ik lees de teksten nu met een zekere afstand, maar sommige situaties vind ik echt onvoorstelbaar. Ook lees ik over ontmoetingen met mensen waar ik niet meer mee om ga of die overleden zijn en dat is best verdrietig.”

Zijn de angsten en depressies inmiddels voorbij? “Die zijn gelukkig aanzienlijk minder, ik ben eroverheen gegroeid. Het is ook een beslissing die ik nam, hier houd ik mee op, zo kan een mens niet leven. Ger was een grote steun daarbij, hij is zo ondogmatisch. ‘Als je bang bent in de verkeerde trein te stappen’, zei hij, ‘vraag dan een vriendin je op de goede trein te zetten’. Nooit vond hij mijn angsten flauwekul of werd ik niet serieus genomen door hem. Aan zijn praktische oplossingen heb ik bijzonder veel gehad. Medicatie hielp ook natuurlijk en de sessies bij het ‘orakel’, mijn therapeute. Jammerend onder het tapijt kruipen en wachten tot het enge voorbij is, doe ik niet meer. Echt een ander mens worden lukt me niet natuurlijk. Ik blijf een beetje een zenuwlijder, maar heb geleerd problemen anders aan te pakken. Ger zegt altijd: ‘Het lijden moet bekort worden.’ En dat lukt me aardig tegenwoordig.” ★